

TEISĖJŲ TARYBOS TEISMŲ ADMINISTRAVIMO KOMITETAS
TEISĖJŲ TARYBOS TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ VERTINIMO
KOMITETAS

L. Sapiegos g. 15, LT- 10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt

GAUTA
2016 m. 02 mėn. 17 d.
Nr. 37P-76

Teisėjų tarybai

2016-02-17 Nr. 5TV-1-(7.6.6)

DĖL TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO TOBULINIMO

Teisėjų tarybos Teismų administravimo ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetai 2015 m. sausio 22 d. posėdyje, dalyvaujant Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nariui, Šiaulių apygardos teismo teisėjui V. Mylei, svarstė klausimą „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo tobulinimo“. Posėdžio metu buvo aptartos Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. rašte Nr. (1.9)-E2-19886 „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo aprašo tobulinimo“ iškeltos problemos bei pateikti siūlymai, taip pat Nacionalinės teismų administracijos 2016 m. sausio 8 d. raštu Nr. 4R-76-(1.13) „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo tobulinimo“ pateikta pozicija, suderinta kartu su Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pozicija.

Paminėtina, kad Kauno apygardos teismo pirmininko rašte buvo siūloma apsvarstyti, ar Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135-(7.1.2), (toliau – Aprašas) 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo kriterijai yra pakankamai apibrėžti, ar nevertėtų nustatyti minimalių profesinės veiklos standartų išreiškiant juos pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikmėmis.

Minėtame rašte taip pat keliama problema, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą; Kauno apygardos teismo pirmininko nuomone, vertinimo išvadoje mažų mažiausiai turėtų atsirasti vertinimo gradacija (pavyzdžiui, l. gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai, nepatenkinamai).

Pateiktas Kauno apygardos teismo pirmininko siūlymas suteikti teisę apskųsti veiklos vertinimo rezultatus ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama (Aprašo 33 punktas), bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui.

Apsvarstę klausimą Teisėjų tarybos administravimo ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetai pritarė Nacionalinės teismų administracijos raštu (pridedamas) pateiktiems paaiškinimams, ir, jų išsamiai nekartodama šiame rašte, pritaria šiai pozicijai:

Dėl Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytų kiekybinių ir kokybinių teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklių (kriterijų), jų skaitinės išraiškos ir administravimo funkcijas atliekančių subjektų teisės inicijuoti neeilinį teisėjų veiklos vertinimą

Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodikliai (kriterijai) yra pakankamai aiškiai apibrėžti. Ne visi Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti teisėjo profesinės veiklos rodikliai gali būti išreikšiami pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis. Bandymas Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytus teisėjo profesinės veiklos rodiklius išreikšti skaitinėmis reikšmėmis apskaičiuojamais rodikliais priešingai siekiamam tikslui rodiklius padaryti aiškesnius keltų daugiau abejonių dėl skaitinių reikšmių ribų nustatymo objektyvumo kalbant apie statistinius rodiklius (kokios turėtų būti maksimalios, minimalios ribos), su laiku – dėl nustatytų ribų galimo neatitikimo atsižvelgiant į

besikeičiančią realią situaciją. Komitetų nuomone, šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas sudaro sąlygas Nuolatinėi teisėjų veiklos vertinimo komisijai teisėjų veiklos vertinimą atlikti visapusiškai ir objektyviai, o kaip matyti iš pačios Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pateiktos pozicijos, apraše įtvirtintų vertinimo kriterijų apibrėžtis yra pakankama tam, kad komisija galėtų tinkamai atlikti jai pavestas teisėjų veiklos vertinimo funkcijas.

Nesutiktina su Kauno apygardos teismo pirmininko pozicija, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą. Neeilinis teisėjo veiklos vertinimas be kitų teisės aktuose numatytų atvejų atliekamas (numatyta teisė jį inicijuoti), kai ne vieną kartą kartojasi administracinės veiklos priežiūros tvarka nustatomi teisėjo veiklos trūkumai (Aprašo 6 punktas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne nubausti teisėjus dėl nustatytų jų profesinės veiklos trūkumų, o išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Taigi, teisėjo veiklos vertinimas neturėtų būti tapatinamas su galima teisėjo drausmine atsakomybe. Kita vertus, minėtas teisėjų veiklos vertinimo tikslas neeliminuoja sąlygų užtikrinti teisėjų drausminę atsakomybę – drausmės bylų teisėjams iškėlimo klausimus sprendžia Teisėjų etikos ir drausmės komisija, o bet kuris asmuo, tarp jų ir teismo, kuriame dirba teisėjas, arba bet kurio aukštesnės pakopos teismo pirmininkas, Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, kai jiems tapo žinoma apie Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytą nusižengimą, motyvuotu teikimu dėl drausmės bylos teisėjui iškėlimo turi teisę siūlyti Teisėjų etikos ir drausmės komisijai iškelti drausmės bylą (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 84 straipsnio 4 dalis, 91⁵ straipsnio 1 dalis).

Dėl teisėjų veiklos vertinimo rezultatų ir teisėjų vertinimo gradacijos

Pagal susiklosčiusią praktiką Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, atsižvelgdama į Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos pageidavimą ir su ja bendradarbiaudama, išvadose dėl teisėjų veiklos vertinimo (paprastai išvados dėstomojoje dalyje) suformuluoja teisėjo profesinės veiklos įvertinimą (labai gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai). Atlikus 2015 metais Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadų dėl teisėjų profesinės veiklos vertinimo analizę, nustatyta, kad iš viso buvo įvertinti 166 teisėjai, kurių profesinė veikla buvo įvertinta taip:

1. 18 teisėjų – labai gerai;
2. 115 teisėjų – gerai;
3. 14 teisėjų – pakankamos kokybės;
4. 1 teisėjo – patenkinamai.

Pritartina, kad šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas yra pakankamas ir sudarantis sąlygas Nuolatinėi teisėjų veiklos vertinimo komisijai formuojant nuoseklią jos veiklos praktiką teisėjo vertinimo rezultatą konstatuoti (vertinimą graduoti), sistemiškai įvertinus teisėjo veiklą pagal visus Apraše nurodytus teisėjų veiklos vertinimo kriterijus, kurie šiuo metu nustatyti Aprašo III skyriuje.

Paminėtina, kad siūlymas įtvirtinti teisėjų veiklos vertinimo gradaciją Teisėjų taryboje buvo svarstomas tvirtinant Teisėjų tarybos nutarimą „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“¹ ir buvo nutarta į tokį siūlymą neatsižvelgti, motyvuojant tuo, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne suskirstyti ar sugrupuoti teisėjus pagal atitinkamą įvertinimą, o, kaip jau buvo minėta, išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Po

¹ Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 13P-135-(7.1.2) „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

svarstymo Teisėjų taryboje, Aprašas buvo patvirtintas nenustatant teisėjų veiklos vertinimo gradacijos.

Dėl teisės apskųsti veiklos vertinimo rezultatus suteikimo neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui

Nepritartina siūlymui, kad teisė skųsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus būtų suteikta ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama, bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 91⁴ straipsnio 2 dalį teisė apskųsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus suteikta tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama. Atsižvelgiant į tai bei į teisėjų veiklos vertinimo tikslą – nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus, o ne spręsti teisėjo drausminės atsakomybės klausimus, manytina, kad teisės skųsti veiklos vertinimo rezultatus suteikimas vertinimą inicijavusiam subjektui (kitam asmeniui be paties vertinamojo) su minėtais vertinimo tikslais nėra suderinamas ir nėra tikslingas. Priešingai, tokios teisės suteikimas galėtų būti naudojamas kaip teismo vadovo spaudimo teisėjui priemonė. Kaip jau pirmiau buvo atkreiptas dėmesys, teisėjo veiklos vertinimas niekaip neapriboja bet kurio asmens, kuriam tapo žinoma apie Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytą nusižengimą, teisės inicijuoti drausmės bylos iškėlimą kreipiantis į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją.

Siūlytina Teisėjų tarybai pritarti šiame rašte išdėstyta komitetų pozicijai. Teisės aktų tobulinimo klausimą siūlytina svartyti ateityje, identifikavus papildomą poreikį.

PRIDEDAMA:

1. Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. rašto Nr. (1.9)-E2-19886 kopija, 1 lapas;
2. Nacionalinės teismų administracijos 2016 m. sausio 8 d. rašto Nr. 4R-76-(1.13) kopija, 6 lapai;
3. Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Teismų administravimo komiteto koordinorius

Vytautas Zelianka

Teisės aktų projektų vertinimo komiteto koordinorius

Gintaras Pečiulis

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teismų administravimo komitetui

2016-01-08 Nr. 46-76-(1.13)

Teisės aktų projektų vertinimo komitetui

DĖL TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO TOBULINIMO

Teisėjų taryboje gautas Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. (1.9)-E2-19886 „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo aprašo tobulinimo“, kuriame siūloma apsvarstyti, ar Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135-(7.1.2), (toliau – Aprašas) 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo kriterijai yra pakankamai apibrėžti, ar nevertėtų nustatyti minimalių profesinės veiklos standartų išreiškiant juos pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis.

Minėtame rašte taip pat keliama problema, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą; be to, Kauno apygardos teismo pirmininko teigimu, visų Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai, net ir tų, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pavyzdžiui, Pasvalio rajono apylinkės teisme). Kauno apygardos teismo pirmininko nuomone, negali visi Lietuvos Respublikoje dirbantys teisėjai būti vertinami vienodai, todėl vertinimo išvadoje mažų mažiausiai turėtų atsirasti vertinimo gradacija (pavyzdžiui, l. gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai, nepatenkinamai).

Kauno apygardos teismo pirmininko nuomone, teisė apskusti veiklos vertinimo rezultatus turėtų būti suteikta ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama (Aprašo 33 punktas), bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui.

Išanalizavę Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. raštą bei galiojantį teisinį reglamentavimą, teikiame Nacionalinės teismų administracijos siūlymus, suderintus su Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pozicija:

Dėl Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytų kiekybinių ir kokybinių teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklių (kriterijų), jų skaitinės išraiškos ir administravimo funkcijas atliekančių subjektų teisės inicijuoti neeilinį teisėjų veiklos vertinimą

Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuomone, kuriai pritartina, Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodikliai (kriterijai) yra pakankamai aiškiai apibrėžti, pavyzdžiui, vertinant teisėjo profesinę veiklą, atsižvelgiama ne tik į statistinius duomenis (teisėjo vidutinį darbo krūvį, vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę, priimtų ir aukštesnės pakopos teismų panaikintų ar pakeistų procesinių sprendimų skaičių), bet ir į šių statistinių duomenų vertinimą, kurį pateikia aukštesnės pakopos teismų pirmininkai, kaip subjektai, atsakingi už administracinės veiklos priežiūrą (vertinimas pateikiamas atsižvelgiant į teismo, kuriame vertinimo laikotarpiu dirbo vertinamas teisėjas, pirmininko pateiktą nuomonę apie

vertinamo teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes). Analizuojant konkretaus teisėjo statistinius duomenis, nurodytus Aprašo 9.1–9.3 papunkčiuose, šie duomenys lyginami su teismo, kuriame vertinimo laikotarpiu dirbo vertinamas teisėjas, bei bendru tos pačios pakopos teismų atitinkamų rodiklių vidurkiais, apskaičiuotais pagal Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodiką (galiojo iki 2016 m. sausio 1 d., nuo 2016 m. sausio 1 d. ją pakeitė Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašas); analizuojant teisėjo priimtų ir aukštesnės pakopos teismo teismų pakeistus ir panaikintus procesinius sprendimus, šių procesinių sprendimų panaikinimo ir pakeitimo apibendrintas priežastis, vertinama, ar tarp procesinių sprendimų pakeitimo ir panaikinimo priežasčių yra grubių materialiosios ir (ar) proceso teisės normų aiškinimo ir (ar) taikymo pažeidimų, absoliučių sprendimų negaliojimų pagrindų, pasikartojančių teisės taikymo ir (ar) aiškinimo klaidų ir pan., kurie galėtų būti vertinami kaip teisėjo profesinių žinių ir profesinės veiklos trūkumai.

Analizuojant atvejus, susijusius su ilgai užsitęsusių bylų nagrinėjimu (Aprašo 9.4 papunktis), vertinamas ilgiau kaip metus nagrinėjamų baudžiamųjų, civilinių ir administracinių bylų bei ilgiau kaip pusę metų nagrinėjamų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius, ilgą bylų nagrinėjimą lėmusios apibendrintos priežastys ir jų vertinimas – ar jos yra objektyvios, nepriklausančios nuo teisėjo veiksmų, ar – priešingai, atsiradusios dėl teisėjo profesinės veiklos trūkumų, nepakankamų teisėjo darbo organizavimo gebėjimų.

Pažymėtina, kad Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija skiria vienodą dėmesį visiems teisėjo profesinės veiklos vertinimo kriterijams ir vertindama teisėjo profesinę veiklą atsižvelgia į kiekybinių ir kokybinių teisėjo profesinės veiklos rodiklių visumą, juos lėmusias priežastis, teisėjo pateiktus paaiškinimus. Pavyzdžiui, ilgesnė nei atitinkamos pakopos teismuose bylų nagrinėjimo trukmė pati savaime nėra teisėjo profesinės veiklos trūkumas: įtakos bylų nagrinėjimo trukmei turi ilgai užsitęsusių bylų skaičius, kurios gali būti ilgiau nagrinėjamos dėl objektyvių, nuo teisėjo valios nepriklausančių priežasčių (dėl didelės bylos apimties ir sudėtingumo; dėl bylos sustabdymo dėl paskirtos ekspertizės; dėl paskelbtos kaltinamųjų paieškos; dėl to, kad teismams perduodamos baudžiamosios bylos neatlikus būtinų procesinių veiksmų (neišsamus ir nevisapusiškas ikiteisminis tyrimas), todėl tokių bylų nagrinėjimas teismuose užtrunka ir pan.); vertinant teisėjo priimtų ir aukštesnės pakopos teismų panaikintų sprendimų priežastis, atsižvelgiama į tai, kiek teisėjo priimtų procesinių sprendimų buvo panaikinta ne dėl teisėjo kaltės (pavyzdžiui, bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme metu šalys sudarė taikos sutartį ir pan.) ir kt.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ne visi Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti teisėjo profesinės veiklos rodikliai gali būti išreiškiami pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, teisėjų veiklos vertinimas atliekamas Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų (teismų pirmininkų, teismų sudarytų komisijų) pateiktų išvadų apie teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes pagrindu, todėl svarstyтина, ar kokybinių teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklių išraiška skaitinėmis reikšmėmis nesudarytų prielaidų išvadas teikiančių asmenų subjektyvumui. Praktikoje pasitaikė atvejų, kai apygardos teismo išvadose nurodytos aplinkybės (dėl netinkamos teisėjo vadovavimo procesui kokybės), išklausius vertinamo teisėjo paaiškinimus, įvertinus Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos prašymu papildomai pateiktą informaciją, nepasitvirtino arba pasitvirtino tik iš dalies. Be to, bandymas Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytus teisėjo profesinės veiklos rodiklius išreikšti skaitinėmis reikšmėmis apskaičiuojamais rodikliais priešingai siekiamam tikslui rodiklius padaryti aiškesnius keltų daugiau abejonių dėl skaitinių reikšmių ribų nustatymo objektyvumo kalbant apie statistinius rodiklius (kokios turėtų būti maksimalios, minimalios ribos), su laiku – dėl nustatytų ribų galimo neatitikimo atsižvelgiant į besikeičiančią realią situaciją.

Nesutiktina su Kauno apygardos teismo pirmininko pozicija, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą. Neeilinis teisėjo veiklos vertinimas be kitų teisės aktuose numatytų atvejų atliekamas (numatyta teisė jį inicijuoti), kai ne vieną kartą kartojasi administracinės veiklos priežiūros tvarka nustatomi teisėjo veiklos trūkumai (Aprašo 6

punktas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne nubausti teisėjus dėl nustatytų jų profesinės veiklos trūkumų (pavyzdžiui, 2015 m. atliekant vieno iš teisėjų veiklos vertinimą buvo pastebėta, kad dalį teisėjo profesinės veiklos trūkumų lėmė teisme, kuriame dirba vertinamas teisėjas, taikomi ydingi darbo organizavimo metodai), o išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Taigi, teisėjo veiklos vertinimas neturėtų būti tapatinamas su galima teisėjo drausmine atsakomybe. Kita vertus, minėtas teisėjų veiklos vertinimo tikslas neeliminuoja sąlygų užtikrinti teisėjų drausminę atsakomybę – drausmės bylų teisėjams iškėlimo klausimus sprendžia Teisėjų etikos ir drausmės komisija ir bet kuris asmuo, tarp jų ir teismo, kuriame dirba teisėjas, bet kurio aukštesnės pakopos teismo pirmininkas, Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, kuriems tapo žinoma apie Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytą nusižengimą, motyvuotu teikimu dėl drausmės bylos teisėjui iškėlimo turi teisę siūlyti Teisėjų etikos ir drausmės komisijai iškelti drausmės bylą (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 84 straipsnio 4 dalis, 91⁵ straipsnio 1 dalis).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad dabartinis teisinis reguliavimas nustato pakankamai apibrėžtus ir aiškius teisėjų veiklos vertinimo kriterijus, pagal kuriuos sudarytos sąlygos teisėjų veiklos vertinimą atlikti visapusiškai ir objektyviai.

Dėl teisėjų veiklos vertinimo rezultatų ir teisėjų vertinimo gradacijos

Nesutiktina su Kauno apygardos teismo pirmininko teiginiais, jog visų Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai, net ir tų, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pavyzdžiui, Pasvalio rajono apylinkės teisme), ir kad visi Lietuvos Respublikoje dirbantys teisėjai vertinami vienodai.

Kaip jau buvo minėta, teisėjų veiklos vertinimas atliekamas Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų (teismų pirmininkų, teismų sudarytų komisijų) pateiktų išvadų apie teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes pagrindu. Už išvadose apie teisėjų profesinę veiklą ir asmenines savybes pateiktos informacijos išsamumą ir patikimumą yra atsakingi būtent Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodyti asmenys. Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdžio metu analizuojami teisėjo veiklos vertinimui pateikti dokumentai, atspindintys Aprašo 9–10 punktuose nustatytus teisėjo profesinės veiklos ir asmeninių savybių rodiklius, vertinami paties teisėjo, kurio veikla vertinama, žodiniai bei rašytiniai paaiškinimai ir (ar) raštu pateikti atsakymai į teismo pirmininko ir (ar) Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos klausimynus, išklausomi teisėjo paaiškinimai ir atsakymai į Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos narių pateiktus klausimus. Be to, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-134-(7.1.2), 20 punkte nustatyta, kad Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdyje gali dalyvauti teisėjas, kurio veikla vertinama, Respublikos Prezidento įgaliotas asmuo, teismo, kuriame dirba teisėjas, kurio veikla vertinama, pirmininkas, aukštesnės pakopos teismo pirmininkas, subjektas, inicijavęs neeilinį teisėjo veiklos vertinimą, ar jo atstovas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Kauno apygardos teismo pirmininko rašte minimų Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjų, kurie buvo atleisti iš teisėjo pareigų, savo poelgiu pažėmus teisėjo vardą, kaip ir kitų teisėjų, veiklos vertinimas iš esmės buvo atliktas pagal Panevėžio apygardos teismo pirmininko pateiktą informaciją apie teisėjų jurisdikcinę ir nejurisdikcinę veiklą (vieno teisėjo veiklos vertinimas atliktas 2011 m. sausio 11 d., kito teisėjo (pirmininko) – 2014 m. sausio 14 d.). Duomenų apie administravimo tvarka nustatytus teisėjų profesinės veiklos trūkumus, nepateisinamai ilgai užsitęsusių bylų nagrinėjamo atvejus, Teisėjų etikos kodekso reikalavimų nesilaikymą ir pan. šių teisėjų atveju Nuolatinėi teisėjų veiklos vertinimo komisijai teisėjų veiklos vertinimo dienai pateikta nebuvo (kaip vėliau paaiškėjo, Pasvalio rajono apylinkės teismo pirmininkas savo elgesiu klaidino pareigūnus, atsakingus už Pasvalio rajono apylinkės teismo

administravimą¹⁾ ir Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija neturėjo jokių duomenų apie aplaidų vertinamų teisėjų pareigų vykdymą, galinčių turėti įtakos teisėjų veiklos vertinimo rezultatams. Taigi, teisėjo veiklos vertinimo kokybė Nuolatinėje teisėjų veiklos vertinimo komisijoje neatsiejama nuo glaudaus teismų pirmininkų ir Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos bendradarbiavimo (teikiant medžiagą, iniciatyvos dalyvauti Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdžiuose esant poreikiui, teikiant naujausią vertinimui aktualią papildomą medžiagą ir pan.) vertinimo proceso metu.

Pagal susiklosčiusią praktiką Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, atsižvelgdama į Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos pageidavimą ir su ja bendradarbiaudama, išvados dėl teisėjų veiklos vertinimo (paprastai išvados dėstomojoje dalyje) suformuluoja teisėjo profesinės veiklos įvertinimą (labai gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai). Atlikus 2015 metais Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadų dėl teisėjų profesinės veiklos vertinimo analizę, nustatyta, kad iš viso buvo įvertinti 166²⁾ teisėjai, kurių profesinė veikla buvo įvertinta taip:

1. 18 teisėjų – labai gerai;
2. 115 teisėjų – gerai;
3. 14 teisėjų – pakankamos kokybės;
4. 1 teisėjo – patenkinamai.

Paminėtina, kad siūlymas įtvirtinti teisėjų veiklos vertinimo gradaciją Teisėjų taryboje buvo svarstomas tvirtinant Teisėjų tarybos nutarimą „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“³⁾ ir buvo nutarta į tokį siūlymą neatsižvelgti, motyvuojant tuo, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne suskirstyti ar sugrupuoti teisėjus pagal atitinkamą įvertinimą, o, kaip jau buvo minėta, išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad toks siūlymas galimai nesuderinamas su Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 91¹⁾ straipsnio 1 dalyje įtvirtintais teisėjų veiklos vertinimo tikslais ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmė⁴⁾. Po svarstymo Teisėjų taryboje, Aprašas buvo patvirtintas nenustatant teisėjų veiklos vertinimo gradacijos. Taigi, svarstytina, ar Apraše įtvirtintus teisėjų vertinimo gradaciją tokia nuostata būtų suderinama su teisėjų veiklos vertinimo tikslais ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmė. Jei, Teismų administravimo komiteto ir Teisės aktų projektų vertinimo komiteto nuomone, teisėjų vertinimo gradacijos įtvirtinimas neprieštarautų teisėjų veiklos vertinimo tikslams ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmei, siūlytina teisėjų veiklos vertinimo gradavimą numatyti teisėjus vertinant labai gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai ir nepatenkinamai ir sudaryti sąlygas Nuolatinei teisėjų veiklos vertinimo komisijai vertinant teisėjo veiklą jo vertinimo rezultatą pagal galimą gradavimo skalę konstatuoti savarankiškai, sistemiškai įvertinus teisėjo veiklą pagal visus Apraše nurodytus teisėjų veiklos vertinimo kriterijus, kurie šiuo metu nustatyti Aprašo III skyriuje.

Paminėtina, kad Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, 2015 metais atlikdama teisėjų veiklos vertinimą, ir nustačiusi teisėjų profesinės veiklos trūkumų, teisėjams pateikė tokias rekomendacijas dėl silpnųjų teisėjų veiklos sričių:

1. atkreipti dėmesį į ilgus laikotarpius tarp bylos gavimo teisme dienos ir pirmojo posėdžio ir į tai, kad ne visais atvejais nagrinėjamosiose bylose imtasi visų būtinų priemonių proceso operatyvumui užtikrinti;

¹⁾ Teisėjų tarybos 2015 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 13P-27-(7.1.2) „Dėl patarimo Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti Vitalijų Šidagį iš Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjo pareigų“

²⁾ 2015 metais buvo įvertinti 5 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjai ir 13 Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų, kurių veiklos vertinimo išvados, atsižvelgiant į šių teismų priimamų procesinių sprendimų specifiką, teisėjų profesinės veiklos vertinimo gradacija nenurodyta.

³⁾ Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 13P-135-(7.1.2) „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁴⁾ Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto derinimo pažyma

2. laikytis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 228, 229 straipsniuose nustatytų parengiamųjų teismo posėdžių skyrimo terminų ir skaičiaus bei užtikrinti spartesnę rengimąsi bylos nagrinėjimui;

3. operatyviau nagrinėti bylas;
 4. tobulinti darbo organizavimo ir planavimo įgūdžius;
 5. atidžiau ir kruopščiau ruošti bylų nagrinėjimui;
 6. gerinti bylų nagrinėjimo kokybę;
 7. gerinti vadovavimo teismo posėdžiui kultūrą;
 8. stiprinti vadovavimo teismo procesui įgūdžius;
 9. gerinti procesinių sprendimų turinio kokybę;
 10. užtikrinti, kad procesiniai dokumentai būtų surašyti tvarkingai, atitiktų teisės norminių aktų ir valstybinės kalbos reikalavimus;

11. daugiau dėmesio skirti teismų praktikos bei panaikintų ir pakeistų procesinių sprendimų priežasčių analizei;

12. nuosekliai laikytis profesinės etikos principų;

13. ugdyti komunikacinius gebėjimus su kolegomis ir su proceso dalyviais bei tokias asmenines savybes, kaip profesinis solidarumas, taktiškumas ir nuoširdumas teismo kolektyve;

14. užtikrinti, kad duomenys į Lietuvos teismų informacinę sistemą LITEKO būtų vedami tvarkingai;

15. aktyviau dalyvauti kvalifikacijos kėlimo renginiuose:

15.1. vadovavimo teismo procesui klausimais;

15.2. procesinių dokumentų surašymo klausimais;

15.3. lietuvių kalbos vartosenos ypatumų teismo procesiniuose dokumentuose klausimais;

15.4. teisėjų etikos klausimais;

15.5. bausmių individualizavimo klausimais;

15.6. teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidas, ieškinio senaties institutą, palūkanas ir netesybas, nusikalstamų veikų kvalifikavimą, bausmių skyrimo pagrindus ir tvarką, aiškinimo ir taikymo klausimais;

15.7. administracinių teisės pažeidimų bylų teisenos taisyklių taikymo klausimais;

15.8. teisės normų, reguliuojančių nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą, taikymo baudžiamosiose bylose klausimais;

15.9. Baudžiamojo proceso kodekso normų, reglamentuojančių įrodinėjimą, taikymo klausimais.

Siekiant didinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, nustatant mokymo kryptis, sudarant ir tobulinant teisėjų mokymo programas, būtų tikslinga atsižvelgti į minėtas Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos rekomendacijas dėl silpnųjų teisėjų veiklos sričių bei konkrečių kvalifikacijos kėlimo kryptių. Svarbu paminėti, kad, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuomone, teisėjų darbas turi būti organizuojamas taip, kad jiems būtų sudaromos didesnės galimybės kelti kvalifikaciją organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo kursuose, teismų pirmininkai turėtų sudaryti sąlygas tinkamam Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui.

Dėl teisės apskūsti veiklos vertinimo rezultatus suteikimo neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui.

Pritartina Kauno apygardos teismo pirmininko pozicijai, kad teisė skūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus būtų suteikta ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama, bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo pakeitimai dalyje dėl subjektų, turinčių teisę skūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus, siekiant užtikrinti nustatyto reguliavimo nuoseklumą ir aiškumą, turėtų būti suderinti su Lietuvos Respublikos teismų įstatymu – įstatymo 91⁴ straipsnio 2 dalis teisę apskūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus suteikia tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama.

Siūlytina Teismų administravimo komitetui ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetui apsvarstyti šiame rašte išdėstytą poziciją, pateiktus pasiūlymus ir priimti dėl jų sprendimą.

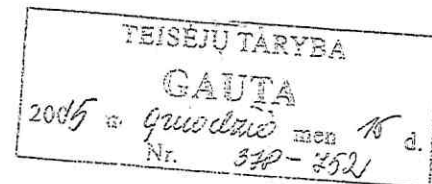
Direktorė

Reda Molienė

KAUNO APYGARDOS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, A. Mickevičiaus g. 18, LT-44312 Kaunas,
tel. (8 37) 490941, faks. (8 37) 324164, el. paštas kauno.apygardos@teismas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 293372420.

Teisėjų tarybai

2015-12-15 Nr. (1.9)-E2-19886

info@teismai.lt

DĖL TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO APRAŠO TOBULINIMO

Dabar galiojančiame Teisėjų tarybos patvirtintame Teisėjų veiklos vertinimo apraše (toliau - Aprašas) yra nurodoma, jog vertinant teisėjo profesinę veiklą, atsižvelgiama į 9.1. - 9.8. punktuose nurodomus kiekybinius ir kokybinius teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklius. Tačiau analizuojant Aprašą vis tik kyla abejonių, ar šie kiekybiniai ir kokybiniai kriterijai yra pakankamai apibrėžti? Manau, kad ne- todėl reiktų juos apibrėžti. Taip pat ar nevertėtų galvoti ir nustatyti minimalius profesinės veiklos standartus išreiškiant juos pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis? Todėl siūlau svarstyti šiuos klausimus Teisėjų tarybos komitetuose, po to Tarybos posėdyje.

Šį raštą rašau dar ir dėl to, nes nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema apsisprendžiant kada pvz. inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą.

Iš kitos pusės, susipažįstant su Komisijos išvadomis, matyti, jog visų vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai (bent kiek man žinoma). Man atrodo, kad negali visi LR dirbantys teisėjai būti vertinami vienodai. Praktika taip pat rodo, kad teigiamai vertinti buvo net ir tie teisėjai, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pvz. Pasvalio raj. ap. teisme). Todėl manau, kad vertinimo išvadoje mažų mažiausiai turėtų atsirasti vertinimo gradacija (pvz., l. gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai, nepatenkinamai).

Kitas aspektas- Aprašo 33 p. Komisijos sprendimą numatyta teisė skusti tik vertinamam teisėjui. Manau, kad tiek visuomenei, tiek Teisėjų tarybai keliant didelius reikalavimus administravimo funkcijas atliekantiems subjektams- apskundimo teisė turėtų būti suteikta ir vertinimą inicijavusiam subjektui.

Teismo pirmininkas

Nerijus Meilutis

KAUNO APYGARDOS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, A. Mickevičiaus g. 18, LT-44312 Kaunas,
tel. (8 37) 490941, faks. (8 37) 324164, el. paštas kauno.apygardos@teismas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 293372420.

Teisėjų tarybai

2015-12-15 Nr. (1.9)-EL-19986

info@teismai.lt

DĖL TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO APRAŠO TOBULINIMO

Dabar galiojančiame Teisėjų tarybos patvirtintame Teisėjų veiklos vertinimo apraše (toliau- Aprašas) yra nurodoma, jog vertinant teisėjo profesinę veiklą, atsižvelgiama į 9.1. - 9.8. punktuose nurodomus kiekybinius ir kokybinius teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklius. Tačiau analizuojant Aprašą vis tik kyla abejonių, ar šie kiekybiniai ir kokybiniai kriterijai yra pakankamai apibrėžti? Manau, kad ne- todėl reiktų juos apibrėžti. Taip pat ar nevertėtų galvoti ir nustatyti minimalius profesinės veiklos standartus išreiškiant juos pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis? Todėl siūlau svarstyti šiuos klausimus Teisėjų tarybos komitetuose, po to Tarybos posėdyje.

Šį raštą rašau dar ir dėl to, nes nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema apsisprendžiant kada pvz. inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą.

Iš kitos pusės, susipažįstant su Komisijos išvadomis, matyti, jog visų vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai (bent kiek man žinoma). Man atrodo, kad negali visi LR dirbantys teisėjai būti vertinami vienodai. Praktika taip pat rodo, kad teigiamai vertinti buvo net ir tie teisėjai, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pvz. Pasvalio raj. ap. teisme). Todėl manau, kad vertinimo išvadoje mažų mažiausiai turėtų atsirasti vertinimo gradacija (pvz., l. gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai, nepatenkinamai).

Kitas aspektas- Aprašo 33 p. Komisijos sprendimą numatyta teisė skusti tik vertinamam teisėjui. Manau, kad tiek visuomenei, tiek Teisėjų tarybai keliant didelius reikalavimus administravimo funkcijas atliekantiems subjektams- apskundimo teisė turėtų būti suteikta ir vertinimą inicijavusiam subjektui.

Teismo pirmininkas

Nerijus Meilutis

2016 m. 01 mėn. 20 d.
Nr. 4TV-2

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teismų administravimo komitetui

2016-01-08 Nr. 4TV-26-(1.13)

Teisės aktų projektų vertinimo komitetui

DĖL TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO TOBULINIMO

Teisėjų taryboje gautas Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. (1.9)-E2-19886 „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo aprašo tobulinimo“, kuriame siūloma apsvastyti, ar Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135-(7.1.2), (toliau – Aprašas) 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo kriterijai yra pakankamai apibrėžti, ar nevertėtų nustatyti minimalių profesinės veiklos standartų išreiškiant juos pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis.

Minėtame rašte taip pat keliama problema, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą; be to, Kauno apygardos teismo pirmininko teigimu, visų Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai, net ir tų, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pavyzdžiui, Pasvalio rajono apylinkės teisme). Kauno apygardos teismo pirmininko nuomone, negali visi Lietuvos Respublikoje dirbantys teisėjai būti vertinami vienodai, todėl vertinimo išvadoje mažų mažiausiai turėtų atsirasti vertinimo gradacija (pavyzdžiui, l. gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai, nepatenkinamai).

Kauno apygardos teismo pirmininko nuomone, teisė apskųsti veiklos vertinimo rezultatus turėtų būti suteikta ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama (Aprašo 33 punktas), bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui.

Išanalizavę Kauno apygardos teismo pirmininko 2015 m. gruodžio 15 d. raštą bei galiojančią teisinį reglamentavimą, teikiame Nacionalinės teismų administracijos siūlymus, suderintus su Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pozicija:

Dėl Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytų kiekybinių ir kokybinių teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklių (kriterijų), jų skaitinės išraiškos ir administravimo funkcijas atliekančių subjektų teisės inicijuoti neeilinį teisėjų veiklos vertinimą

Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuomone, kuriai pritartina, Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodikliai (kriterijai) yra pakankamai aiškiai apibrėžti, pavyzdžiui, vertinant teisėjo profesinę veiklą, atsižvelgiama ne tik į statistinius duomenis (teisėjo vidutinį darbo krūvį, vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę, priimtų ir aukštesnės pakopos teismų panaikintų ar pakeistų procesinių sprendimų skaičių), bet ir į šių statistinių duomenų vertinimą, kurį pateikia aukštesnės pakopos teismų pirmininkai, kaip subjektai, atsakingi už administracinės veiklos priežiūrą (vertinimas pateikiamas atsižvelgiant į teismo, kuriame vertinimo laikotarpiu dirbo vertinamas teisėjas, pirmininko pateiktą nuomonę apie

vertinamo teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes). Analizuojant konkretaus teisėjo statistinius duomenis, nurodytus Aprašo 9.1–9.3 papunkčiuose, šie duomenys lyginami su teismo, kuriame vertinimo laikotarpiu dirbo vertinamas teisėjas, bei bendru tos pačios pakopos teismų atitinkamų rodiklių vidurkiais, apskaičiuotais pagal Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodiką (galiojo iki 2016 m. sausio 1 d., nuo 2016 m. sausio 1 d. ją pakeitė Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašas); analizuojant teisėjo priimtų ir aukštesnės pakopos teismo teismų pakeistus ir panaikintus procesinius sprendimus, šių procesinių sprendimų panaikinimo ir pakeitimo apibendrintas priežastis, vertinama, ar tarp procesinių sprendimų pakeitimo ir panaikinimo priežasčių yra grubių materialiosios ir (ar) proceso teisės normų aiškinimo ir (ar) taikymo pažeidimų, absoliučių sprendimų negaliojimų pagrindų, pasikartojančių teisės taikymo ir (ar) aiškinimo klaidų ir pan., kurie galėtų būti vertinami kaip teisėjo profesinių žinių ir profesinės veiklos trūkumai.

Analizuojant atvejus, susijusius su ilgai užsitęsusių bylų nagrinėjimu (Aprašo 9.4 papunktis), vertinamas ilgiau kaip metus nagrinėjamų baudžiamųjų, civilinių ir administracinių bylų bei ilgiau kaip pusę metų nagrinėjamų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius, ilgą bylų nagrinėjimą lėmusios apibendrintos priežastys ir jų vertinimas – ar jos yra objektyvios, nepriklausančios nuo teisėjo veiksmų, ar – priešingai, atsiradusios dėl teisėjo profesinės veiklos trūkumų, nepakankamų teisėjo darbo organizavimo gebėjimų.

Pažymėtina, kad Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija skiria vienodą dėmesį visiems teisėjo profesinės veiklos vertinimo kriterijams ir vertindama teisėjo profesinę veiklą atsižvelgia į kiekybinių ir kokybinių teisėjo profesinės veiklos rodiklių visumą, juos lėmusias priežastis, teisėjo pateiktus paaiškinimus. Pavyzdžiui, ilgesnė nei atitinkamos pakopos teismuose bylų nagrinėjimo trukmė pati savaime nėra teisėjo profesinės veiklos trūkumas: įtakos bylų nagrinėjimo trukmei turi ilgai užsitęsusių bylų skaičius, kurios gali būti ilgiau nagrinėjamos dėl objektyvių, nuo teisėjo valios nepriklausančių priežasčių (dėl didelės bylos apimties ir sudėtingumo; dėl bylos sustabdymo dėl paskirtos ekspertizės; dėl paskelbtos kaltinamųjų paieškos; dėl to, kad teismams perduodamos baudžiamosios bylos neatlikus būtinų procesinių veiksmų (neišsamus ir nevisapusiškas ikiteisminis tyrimas), todėl tokių bylų nagrinėjimas teismuose užtrunka ir pan.); vertinant teisėjo priimtų ir aukštesnės pakopos teismų panaikintų sprendimų priežastis, atsižvelgiama į tai, kiek teisėjo priimtų procesinių sprendimų buvo panaikinta ne dėl teisėjo kaltės (pavyzdžiui, bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme metu šalys sudarė taikos sutartį ir pan.) ir kt.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ne visi Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodyti teisėjo profesinės veiklos rodikliai gali būti išreiškiami pamatuojamomis (apskaičiuojamomis) skaitinėmis reikšmėmis. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, teisėjų veiklos vertinimas atliekamas Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų (teismų pirmininkų, teismų sudarytų komisijų) pateiktų išvadų apie teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes pagrindu, todėl svarstyti, ar kokybinių teisėjo profesinės veiklos vertinimo rodiklių išraiška skaitinėmis reikšmėmis nesudarytų prielaidų išvadas teikiančių asmenų subjektyvumui. Praktikoje pasitaikė atvejų, kai apygardos teismo išvadose nurodytos aplinkybės (dėl netinkamos teisėjo vadovavimo procesui kokybės), išklausių vertinamo teisėjo paaiškinimus, įvertinus Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos prašymu papildomai pateiktą informaciją, nepasitvirtino arba pasitvirtino tik iš dalies. Be to, bandymas Aprašo 9.1–9.8 papunkčiuose nurodytus teisėjo profesinės veiklos rodiklius išreikšti skaitinėmis reikšmėmis apskaičiuojamais rodikliais priešingai siekiamam tikslui rodiklius padaryti aiškesnius keltų daugiau abejonių dėl skaitinių reikšmių ribų nustatymo objektyvumo kalbant apie statistinius rodiklius (kokios turėtų būti maksimalios, minimalios ribos), su laiku – dėl nustatytų ribų galimo neatitikimo atsižvelgiant į besikeičiančią realią situaciją.

Nesutiktina su Kauno apygardos teismo pirmininko pozicija, kad nesant nei apibrėžtų minimalių profesinės veiklos standartų, nei pamatuojamų (apskaičiuojamų) kokybinių ir kiekybinių vertinimo kriterijų, administravimo funkcijas atliekantiems subjektams iškyla problema sprendžiant, kada, pavyzdžiui, inicijuoti neeilinį teisėjo veiklos vertinimą. Neeilinis teisėjo veiklos vertinimas be kitų teisės aktuose numatytų atvejų atliekamas (numatyta teisė jį inicijuoti), kai ne vieną kartą kartojasi administracinės veiklos priežiūros tvarka nustatomi teisėjo veiklos trūkumai (Aprašo 6

punktas). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne nubausti teisėjus dėl nustatytų jų profesinės veiklos trūkumų (pavyzdžiui, 2015 m. atliekant vieno iš teisėjų veiklos vertinimą buvo pastebėta, kad dalį teisėjo profesinės veiklos trūkumų lėmė teisme, kuriame dirba vertinamas teisėjas, taikomi ydingi darbo organizavimo metodai), o išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Taigi, teisėjo veiklos vertinimas neturėtų būti tapatinamas su galima teisėjo drausmine atsakomybe. Kita vertus, minėtas teisėjų veiklos vertinimo tikslas neeliminuoja sąlygų užtikrinti teisėjų drausminę atsakomybę – drausmės bylų teisėjams iškėlimo klausimus sprendžia Teisėjų etikos ir drausmės komisija ir bet kuris asmuo, tarp jų ir teismo, kuriame dirba teisėjas, bet kurio aukštesnės pakopos teismo pirmininkas, Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, kuriems tapo žinoma apie Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytą nusižengimą, motyvuotu teikimu dėl drausmės bylos teisėjui iškėlimo turi teisę siūlyti Teisėjų etikos ir drausmės komisijai iškelti drausmės bylą (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 84 straipsnio 4 dalis, 91⁵ straipsnio 1 dalis).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad dabartinis teisinis reguliavimas nustato pakankamai apibrėžtus ir aiškius teisėjų veiklos vertinimo kriterijus, pagal kuriuos sudarytos sąlygos teisėjų veiklos vertinimą atlikti visapusiškai ir objektyviai.

Dėl teisėjų veiklos vertinimo rezultatų ir teisėjų vertinimo gradacijos

Nesutiktina su Kauno apygardos teismo pirmininko teiginiais, jog visų Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos vertintų teisėjų veikla įvertinta teigiamai, net ir tų, kurie vėliau buvo atleisti už teisėjo vardo pažeminimą ir net nuteisti (pavyzdžiui, Pasvalio rajono apylinkės teisme), ir kad visi Lietuvos Respublikoje dirbantys teisėjai vertinami vienodai.

Kaip jau buvo minėta, teisėjų veiklos vertinimas atliekamas Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodytų asmenų (teismų pirmininkų, teismų sudarytų komisijų) pateiktų išvadų apie teisėjo profesinę veiklą ir asmenines savybes pagrindu. Už išvadose apie teisėjų profesinę veiklą ir asmenines savybes pateiktos informacijos išsamumą ir patikimumą yra atsakingi būtent Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodyti asmenys. Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdžio metu analizuojami teisėjo veiklos vertinimui pateikti dokumentai, atspindintys Aprašo 9–10 punktuose nustatytus teisėjo profesinės veiklos ir asmeninių savybių rodiklius, vertinami paties teisėjo, kurio veikla vertinama, žodiniai bei rašytiniai paaiškinimai ir (ar) raštu pateikti atsakymai į teismo pirmininko ir (ar) Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos klausimynus, išklausomi teisėjo paaiškinimai ir atsakymai į Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos narių pateiktus klausimus. Be to, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-134-(7.1.2), 20 punkte nustatyta, kad Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdyje gali dalyvauti teisėjas, kurio veikla vertinama, Respublikos Prezidento įgaliotas asmuo, teismo, kuriame dirba teisėjas, kurio veikla vertinama, pirmininkas, aukštesnės pakopos teismo pirmininkas, subjektas, inicijavęs neeilinį teisėjo veiklos vertinimą, ar jo atstovas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Kauno apygardos teismo pirmininko rašte minimų Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjų, kurie buvo atleisti iš teisėjo pareigų, savo poelgiu pažėminus teisėjo vardą, kaip ir kitų teisėjų, veiklos vertinimas iš esmės buvo atliktas pagal Panevėžio apygardos teismo pirmininko pateiktą informaciją apie teisėjų jurisdikcinę ir nejurisdikcinę veiklą (vieno teisėjo veiklos vertinimas atliktas 2011 m. sausio 11 d., kito teisėjo (pirmininko) – 2014 m. sausio 14 d.). Duomenų apie administravimo tvarka nustatytus teisėjų profesinės veiklos trūkumus, nepateisinamai ilgai užsitęsusių bylų nagrinėjamo atvejus, Teisėjų etikos kodekso reikalavimų nesilaikymą ir pan. šių teisėjų atveju Nuolatinėi teisėjų veiklos vertinimo komisijai teisėjų veiklos vertinimo dienai pateikta nebuvo (kaip vėliau paaiškėjo, Pasvalio rajono apylinkės teismo pirmininkas savo elgesiu klaidino pareigūnus, atsakingus už Pasvalio rajono apylinkės teismo

administravimą¹⁾ ir Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija neturėjo jokių duomenų apie aplaidų vertinamų teisėjų pareigų vykdymą, galinčių turėti įtakos teisėjų veiklos vertinimo rezultatams. Taigi, teisėjo veiklos vertinimo kokybė Nuolatinėje teisėjų veiklos vertinimo komisijoje neatsiejama nuo glaudaus teismų pirmininkų ir Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos bendradarbiavimo (teikiant medžiagą, iniciatyvos dalyvauti Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdžiuose esant poreikiui, teikiant naujausią vertinimui aktualią papildomą medžiagą ir pan.) vertinimo proceso metu.

Pagal susiklosčiusią praktiką Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, atsižvelgdama į Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos pageidavimą ir su ja bendradarbiaudama, išvados dėl teisėjų veiklos vertinimo (paprastai išvados dėstomojoje dalyje) suformuluoja teisėjo profesinės veiklos įvertinimą (labai gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai). Atlikus 2015 metais Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadų dėl teisėjų profesinės veiklos vertinimo analizę, nustatyta, kad iš viso buvo įvertinti 166²⁾ teisėjai, kurių profesinė veikla buvo įvertinta taip:

1. 18 teisėjų – labai gerai;
2. 115 teisėjų – gerai;
3. 14 teisėjų – pakankamos kokybės;
4. 1 teisėjo – patenkinamai.

Paminėtina, kad siūlymas įtvirtinti teisėjų veiklos vertinimo gradaciją Teisėjų taryboje buvo svarstomas tvirtinant Teisėjų tarybos nutarimą „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“³⁾ ir buvo nutarta į tokį siūlymą neatsižvelgti, motyvuojant tuo, kad teisėjų veiklos vertinimo tikslas – ne suskirstyti ar sugrupuoti teisėjus pagal atitinkamą įvertinimą, o, kaip jau buvo minėta, išsiaiškinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis ir juos skatinti tobulinti profesinius gebėjimus. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad toks siūlymas galimai nesuderinamas su Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 91¹⁾ straipsnio 1 dalyje įtvirtintais teisėjų veiklos vertinimo tikslais ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmė⁴⁾. Po svarstymo Teisėjų taryboje, Aprašas buvo patvirtintas nenustatant teisėjų veiklos vertinimo gradacijos. Taigi, svarstyta, ar Apraše įtvirtintus teisėjų vertinimo gradaciją tokia nuostata būtų suderinama su teisėjų veiklos vertinimo tikslais ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmė. Jei, Teismų administravimo komiteto ir Teisės aktų projektų vertinimo komiteto nuomone, teisėjų vertinimo gradacijos įtvirtinimas neprieštarautų teisėjų veiklos vertinimo tikslams ir išvados dėl teisėjo veiklos vertinimo rezultatų esmei, siūlytina teisėjų veiklos vertinimo gradaciją numatyti teisėjus vertinant labai gerai, gerai, pakankamai, patenkinamai ir nepatenkinamai ir sudaryti sąlygas Nuolatinėi teisėjų veiklos vertinimo komisijai vertinant teisėjo veiklą jo vertinimo rezultatą pagal galimą gradavimo skalę konstatuoti savarankiškai, sistemiškai įvertinus teisėjo veiklą pagal visus Apraše nurodytus teisėjų veiklos vertinimo kriterijus, kurie šiuo metu nustatyti Aprašo III skyriuje.

Paminėtina, kad Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, 2015 metais atlikdama teisėjų veiklos vertinimą, ir nustačiusi teisėjų profesinės veiklos trūkumų, teisėjams pateikė tokias rekomendacijas dėl silpnųjų teisėjų veiklos sričių:

1. atkreipti dėmesį į ilgus laikotarpius tarp bylos gavimo teisme dienos ir pirmojo posėdžio ir į tai, kad ne visais atvejais nagrinėjamosiose bylose imtasi visų būtinų priemonių proceso operatyvumui užtikrinti;

¹⁾ Teisėjų tarybos 2015 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 13P-27-(7.1.2) „Dėl patarimo Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti Vitalijų Šidagį iš Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjo pareigų“

²⁾ 2015 metais buvo įvertinti 5 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjai ir 13 Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų, kurių veiklos vertinimo išvados, atsižvelgiant į šių teismų priimamų procesinių sprendimų specifiką, teisėjų profesinės veiklos vertinimo gradacija nenurodyta.

³⁾ Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 13P-135-(7.1.2) „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁴⁾ Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto derinimo pažyma

2. laikytis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 228, 229 straipsniuose nustatytų parengiamųjų teismo posėdžių skyrimo terminų ir skaičiaus bei užtikrinti spartesnę rengimąsi bylos nagrinėjimui;

3. operatyviau nagrinėti bylas;
4. tobulinti darbo organizavimo ir planavimo įgūdžius;
5. atidžiau ir kruopščiau ruošti bylų nagrinėjimui;
6. gerinti bylų nagrinėjimo kokybę;
7. gerinti vadovavimo teismo posėdžiui kultūrą;
8. stiprinti vadovavimo teismo procesui įgūdžius;
9. gerinti procesinių sprendimų turinio kokybę;
10. užtikrinti, kad procesiniai dokumentai būtų surašyti tvarkingai, atitiktų teisės norminių aktų ir valstybinės kalbos reikalavimus;

11. daugiau dėmesio skirti teismų praktikos bei panaikintų ir pakeistų procesinių sprendimų priežasčių analizei;

12. nuosekliai laikytis profesinės etikos principų;

13. ugdyti komunikacinius gebėjimus su kolegomis ir su proceso dalyviais bei tokias asmenines savybes, kaip profesinis solidarumas, taktiškumas ir nuoširdumas teismo kolektyve;

14. užtikrinti, kad duomenys į Lietuvos teismų informacinę sistemą LITEKO būtų vedami tvarkingai;

15. aktyviau dalyvauti kvalifikacijos kėlimo renginiuose:

15.1. vadovavimo teismo procesui klausimais;

15.2. procesinių dokumentų surašymo klausimais;

15.3. lietuvių kalbos vartosenos ypatumų teismo procesiniuose dokumentuose klausimais;

15.4. teisėjų etikos klausimais;

15.5. bausmių individualizavimo klausimais;

15.6. teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidas, ieškinio senaties institutą, palūkanas ir netesybas, nusikalstamų veikų kvalifikavimą, bausmių skyrimo pagrindus ir tvarką, aiškinimo ir taikymo klausimais;

15.7. administracinių teisės pažeidimų bylų teisenos taisyklių taikymo klausimais;

15.8. teisės normų, reguliuojančių nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą, taikymo baudžiamosiose bylose klausimais;

15.9. Baudžiamojo proceso kodekso normų, reglamentuojančių įrodinėjimą, taikymo klausimais.

Siekiant didinti teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, nustatant mokymo kryptis, sudarant ir tobulinant teisėjų mokymo programas, būtų tikslinga atsižvelgti į minėtas Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos rekomendacijas dėl silpnųjų teisėjų veiklos sričių bei konkrečių kvalifikacijos kėlimo kryptių. Svarbu paminėti, kad, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuomone, teisėjų darbas turi būti organizuojamas taip, kad jiems būtų sudaromos didesnės galimybės kelti kvalifikaciją organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo kursuose, teismų pirmininkai turėtų sudaryti sąlygas tinkamam Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimui.

Dėl teisės apskūsti veiklos vertinimo rezultatus suteikimo neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui.

Pritartina Kauno apygardos teismo pirmininko pozicijai, kad teisė skūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus būtų suteikta ne tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama, bet ir neeilinį teisėjo veiklos vertinimą inicijavusiam subjektui. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo pakeitimai dalyje dėl subjektų, turinčių teisę skūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus, siekiant užtikrinti nustatyto reguliavimo nuoseklumą ir aiškumą, turėtų būti suderinti su Lietuvos Respublikos teismų įstatymu – įstatymo 91⁴ straipsnio 2 dalis teisę apskūsti teisėjų veiklos vertinimo rezultatus suteikia tik teisėjui, kurio veikla buvo vertinama.

Siūlytina Teismų administravimo komitetui ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetui apsvarstyti šiame rašte išdėstytą poziciją, pateiktus pasiūlymus ir priimti dėl jų sprendimą.

Direktore

Reda Molienė

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1. Pritarti Teisėjų tarybos Teismų administravimo ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetų rašte „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo tobulinimo“ išdėstyta pozicijai.
2. Pavesti Nacionalinei teismų administracijai su Teisėjų tarybos pozicija supažindinti Kauno apygardos teismo pirmininką.

Pirmininkas